

Т. В. ТЕСЛЕНКО (ДІПТ)

ПОБУДОВА СУЧАСНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ВАНТАЖНОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ

Запропоновано теоретико-методичний підхід до побудови сучасного механізму управління підприємствами вантажного господарства в умовах реформування галузі за рахунок організаційної структури управління вантажними перевезеннями та механізму розрахунків за міжнародні вантажні перевезення.

Ключові слова: сучасний механізм управління, підприємства вантажного господарства, керуюча і керована підсистеми управління, структурна реформа, транспортна інфраструктура, ієрархія

Предложен теоретико-методический подход по разработке современного механизма управления предприятиями грузового хозяйства в условиях реформирования отрасли за счет организационной структуры управления грузовыми перевозками и механизма расчетов за международные грузовые перевозки.

Ключевые слова: современный механизм управления, предприятия грузового хозяйства, руководящая и руководимая подсистемы управления, структурная реформа, транспортная инфраструктура, иерархия

The theoretical-and-methodical approach to development of advanced management mechanism for enterprises of freight railway facilities in the conditions of reforming the branch due to the organizational structure of management and mechanism of payments for international freight transportations is offered.

Keywords: advanced management mechanism, enterprises of freight railway facilities, leading and led subsystems of management, structural reform, transportation infrastructure, hierarchy

ВСТУП

Підготовка до структурної реформи залізниць України відбувається вже декілька років. Так, протягом 2006–2009 рр. було представлено цілу низку ґрунтовних документів. У 2006 р. – Урядом розроблено і затверджено Концепцію державної програми реформування залізничного транспорту, у 2008 році – перший проект «Державної програми реформування залізничного транспорту», у 2009 році – Міністерством транспорту та зв'язку було затверджено Державну цільову програму реформування залізничного транспорту на 2010–2015 рр. та у 2010 – Програму економічних реформ України на 2010–2014 рр. щодо розвитку транспортної інфраструктури.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Відповідно до вищевказаних документів господарству з вантажних перевезень необхідно удосконалити механізм управління його підприємствами та структурними підрозділами.

РЕЗУЛЬТАТИ

Оскільки енциклопедична література не містить поняття «механізму управління підприємствами» автор пропонує наступне визначення цього механізму управління – це система заходів (програмних, правових, адміністративних, технічних) та сукупність підприємств залізничного транспорту з вантажних перевезень, побу-

дованих за певною ієрархією залежно від їх функцій та взаємодії для ефективного виконання своєї місії й цілей в умовах сучасного ринку.

Система заходів з управління вантажними перевезеннями наведена на рис. 1.

Механізм управління вантажними перевезеннями у відповідності із наведеним визначенням надано на рис. 2. Він має наступні блоки: головну мету, завдання, наявність керуючої та керованої підсистем управління вантажними перевезеннями, які функціонують за умовою наявності інформаційного забезпечення процесу управління вантажними перевезеннями. До складу керуючої підсистеми включені та підпорядковані Правлінню компанії АТ УЗ та Департаменту вантажних перевезень структури, що повністю відповідають принципам переходу на вертикальну форму управління галузевими господарствами залізниць, а саме:

- ДП Ліски, ДП Спецвагон, ДП Укррефтранс, ДП Укрвагон;
- Розрахунковий центр міжнародних перевезень (РЦП);
- Єдиний технологічний центр з обробки перевізних документів та інформації в межах ДАК УЗ (ЄТехПД);
- Дочірні структурні підприємства, до складу яких входять структурні підрозділи з ремонту вантажопідйомної техніки, з обслуговування засобів ваговиміральної та іншої техніки, з можливістю мобільного пересування вантажопідйомної техніки регіоном обслуговування;

Рис. 1. Система заходів по управлінню вантажними перевезеннями

- Регіональні центри з вантажних перевезень, до яких входять технологічні центри з обробки перевізних документів і інформації та товарні контори станцій з обслуговування клієнтів.

Керована підсистема управління вантажними перевезеннями, як будь-яка система, завжди включає суб'єкти та об'єкти управління. До суб'єктів управління відносяться менеджери усіх рівнів ієрархії управління, а саме: інженери з виконання функцій операційного менеджменту різних категорій, в тому числі й логісти, товарні касири, прийомоздавальники вантажу, комерційні агенти. Слід зауважити, що в сучасних умовах введення електронного документообігу і суттєвих змін в реалізації функцій това-

рного касира, доречно поставити питання щодо введення нової посади комерційного агента, яка за сумісництвом візьме на себе виконання функцій товарного касира і прийомоздавальника, що, в свою чергу, призведе до зменшення експлуатаційних витрат щодо обслуговування вантажних перевезень. До об'єктів управління віднесено процеси перевезень вантажів; таксування перевізних документів; логістика та інформаційне супроводження вантажів; відносини з клієнтами залізниць.

Для формування вищенаведеного механізму обрано науковий підхід, за допомогою якого можна дослідити та вирішити проблему управління підприємствами залізничного транспорту з вантажних перевезень.

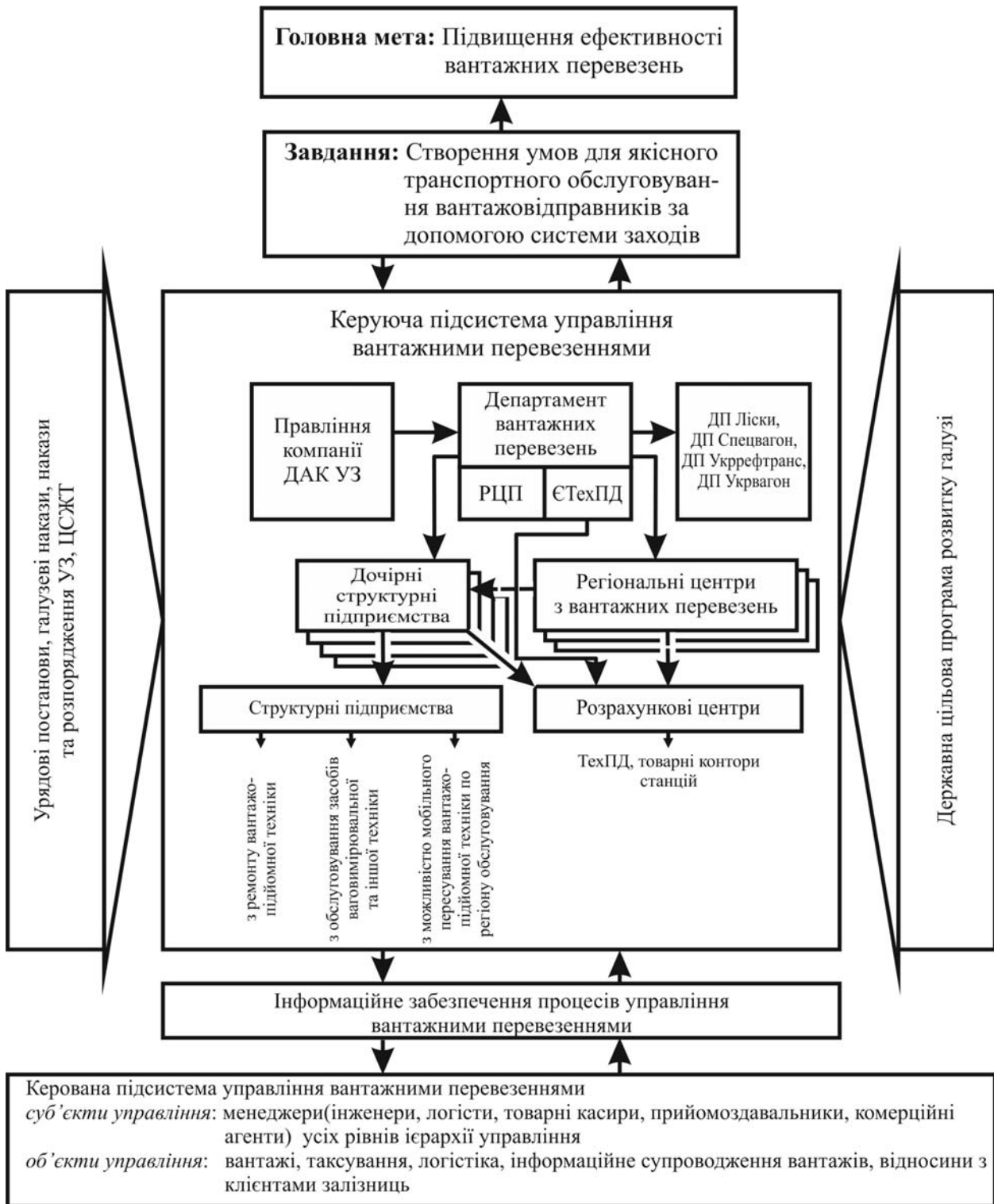

Рис. 2. Механізм управління вантажними перевезеннями за вертикально-інтегрованим принципом

Для вирішення завдань, пов'язаних з управлінням конкурентоспроможністю, автором рекомендовано застосування ситуаційного підходу.

Сутність ситуаційного підходу трактується наступним чином: «Найбільш ефективним в конкретній ситуації є метод, який найбільш за все відповідає даній ситуації, максимально ада-

птований до неї. Застосування ситуаційного підходу базується на альтернативності досягнення однієї й тієї ж мети під час прийняття або реалізації управлінського рішення з урахуванням непередбачених обставин» [3].

На рис. 3 наведено схему застосування ситуаційного підходу на прикладі розробки стра-

тегії для будь-якої мети, що була відпрацьована в році t , а реалізована в році $(t + 3)$. В свою чергу, A_1, A_2, A_3 – альтернативні варіанти досягнення мети для конкретних ситуацій.

Особливого змісту також набуває головна мета формування механізму управління підприємствами залізничного транспорту з вантажних перевезень – підвищення ефективності діяльності.

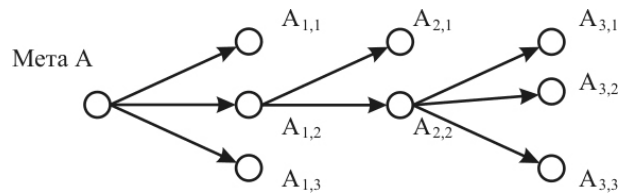

Рис. 3. Схема застосування ситуаційного підходу

Шляхи її реалізації, що частково набули розвитку в межах даної роботи, представлені на рис. 4.

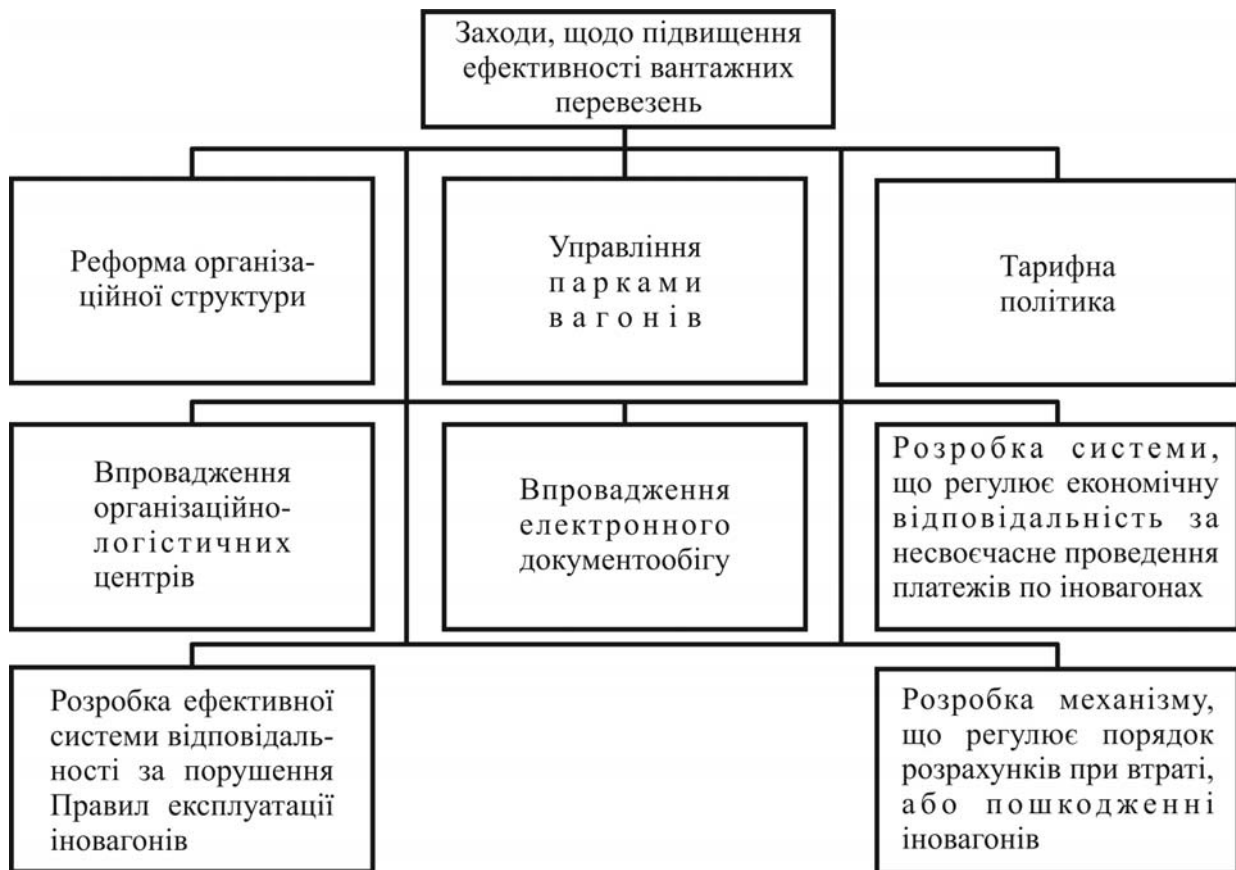

Рис. 4. Структура заходів підвищення ефективності вантажних перевезень

ВИСНОВКИ

Запропоновано визначення сучасного механізму управління підприємствами вантажного господарства в умовах реформування галузі як система заходів (програмних, правових, адміністративних, технічних) та сукупність підприємств залізничного транспорту з вантажних перевезень, побудованих за певною ієрархією залежно від їх функцій та взаємодії для ефективного виконання своєї місії і цілей в умовах сучасного ринку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Програма економічних реформ України на 2010-2014 роки [Текст]. – Комітет з економічних ре-

форм при Президентіві України. – Режим доступу: [//www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua)
 2. Програма реформування (ринкової трансформації) залізничного транспорту [Текст] : Затв.: Рішення Колегії Мінтрансв'язку від 25.07.2008 р. № 25.
 3. Концепції Державної програми реформування залізничного транспорту України [Текст] : Затв.: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 р. № 651-р.
 4. Фатхутдинов, Р. А. Управление конкурентоспособностью организации [Текст] : учеб. пособие / Р. А. Фатхутдинов. – М.: Изд-во Эксмо, 2004. – 544 с.

Надійшла до редколегії 17.10.2010.
 Прийнята до друку 20.10.2010.